

Ad Astra

Asociație a cercetătorilor români din întreaga lume

<https://ad-astra.ro> ♦ office@ad-astra.ro

Șos. Nicolae Titulescu, Nr.155, Bl.21C, Sc.C, Ap.98S1,

București ♦ CIF: 14905018 din 26/09/2002

Comunicat Ad-Astra: Blocajul sistemic al cercetării din România – bilanț CDI 2025.

Ianuarie, 2026

Ad Astra – Asociația Cercetătorilor Români își reafirmă rolul de monitorizare publică a politicilor din domeniul cercetării-dezvoltării-inovării (CDI) și de evaluare critică a funcționării sistemului național, din perspectiva rezultatelor obținute, a respectării obligațiilor legale și a impactului real asupra comunității științifice. Prezentul comunicat analizează situația cercetării din România la finalul anului 2025, pe baza documentelor oficiale publicate de Autoritatea Națională pentru Cercetare (ANC), inclusiv raportul de activitate al conducerii instituției, precum și a observațiilor recurente formulate de comunitatea științifică.

1. Raportare administrativă, nu evaluare a sistemului CDI

Raportările oficiale ale ANC pentru anul 2025 descriu în principal activități legislative, reforme administrative și coordonarea unor programe și investiții strategice. Aceste documente nu constituie o evaluare a performanței sistemului CDI, întrucât lipsesc elementele esențiale: evaluarea rezultatelor științifice produse efectiv în România, analiza impactului programelor de finanțare și raportările structurilor consultative.

În lipsa acestor componente, raportarea rămâne una intern-administrativă, nu o informare completă a publicului conform obligațiilor legale de transparență.

2. Absența evaluării rezultatelor științifice – problema centrală

Un sistem de cercetare nu poate fi evaluat prin numărul de hotărâri adoptate, ci prin ce cunoaștere nouă a fost produsă, ce rezultate validate internațional au fost obținute și ce impact științific, tehnologic și societal există.

Niciuna dintre aceste dimensiuni nu este evaluată sistematic în raportările oficiale pentru 2025. În absența lor, discuția despre „reforme” rămâne deconectată de realitatea cercetării propriu-zise.

3. Patru ani fără competiții naționale curente de cercetare

Cel mai grav blocaj al sistemului CDI este dispariția competițiilor naționale curente, regulate și predictibile.

Competițiile fundamentale pentru funcționarea cercetării academice – Proiecte de Cercetare Exploratorie (PCE), Proiecte pentru Tinere Echipe (TE) și Proiecte Postdoctorale (PD) – nu au mai fost lansate din anul 2021.

La finalul anului 2025, România înregistrează patru ani consecutivi fără competiții naționale recurente pentru cercetare fundamentală și dezvoltarea carierei științifice.

Apelurile punctuale lansate în această perioadă, cu bugete limitate și caracter nerecurent, nu pot substitui competițiile curente, care reprezintă standardul minim într-un sistem CDI funcțional.

4. Impredictibilitate totală pentru anul 2026

Situația este agravată de faptul că nu există un calendar public asumat al competițiilor pentru 2026, nu există un buget multianual clar pentru CDI și nu există nicio garanție oficială privind menținerea sau creșterea finanțării.

Astfel, comunitatea științifică intră în anul 2026 fără nicio informație credibilă despre ce competiții vor fi lansate, când și cu ce bugete.

Această impredictibilitate reflectă un blocaj structural al politicii publice în cercetare.

5. Finanțarea cercetării: subfinanțare și dezechilibru structural

România continuă să aloce cercetării publice sub 0,2% din PIB, situându-se constant pe ultimul loc în Uniunea Europeană.

Doar aproximativ 25% din fondurile publice pentru CDI sunt alocate competitiv, iar obiectivul de atingere a 1% din PIB pentru cercetare rămâne o declarație fără acoperire bugetară.

6. Integritatea cercetării: o problemă structurală menținută legislativ

Deși au fost adoptate coduri de etică și bună conduită, persistă cadrul legal care permite plagiatul instituționalizat, în special prin prevederi care tolerează obținerea calității de autor prin abuz de autoritate.

Aceste prevederi au existat anterior în Legea nr. 206/2004 și au fost menținute, cu modificări minore, în legislația ulterioară (Legea nr. 199/2023 și Legea nr. 183/2024), în pofida semnalărilor repetate formulate public de comunitatea academică.

În mod particular, restrângerea interdicției privind relațiile de rudenie de la gradul III la gradul II lărgeste explicit aria situațiilor în care atribuirea calității de autor prin abuz rămâne permisă de lege, deși fusese anterior interzisă.

Menținerea acestor prevederi nu poate fi considerată o omisiune accidentală, ci reflectă o decizie normativă asumată, care subminează integritatea academică și credibilitatea reformelor declarate în domeniul eticii cercetării.

7. Consecințe asupra sistemului și resursei umane

Efectele cumulate sunt degradarea carierelor științifice, pierderea tinerilor cercetători, descurajarea performanței și exod academic accelerat.

8. Concluzie

Anul 2025 nu marchează o reformă reală a sistemului CDI din România, ci consfințește un blocaj sistemic. Fără competiții naționale curente, bugete multianuale clare, evaluări de impact și mecanisme reale de integritate, cercetarea românească rămâne într-o stare de supraviețuire administrativă, nu de dezvoltare. Ad Astra va continua să monitorizeze public aceste evoluții